

Aanwijzing gemeentelijk monument

Burgemeester en wethouders van de gemeente Land van Cuijk;

gelezen het voorstel aan het college van burgemeester en wethouders van 7 januari 2025;

gelet op artikel 5, eerste lid, van de Erfgoedverordening Land van Cuijk 2023;

besluiten:

1. Kammerbergweg 20 te Langenboom, kadastraal kenmerk: MIL00, sectie M, perceelnummer 616, aan te wijzen als gemeentelijk monument.
2. Kammerbergweg 20 te Langenboom, kadastraal kenmerk: MIL00, sectie M, perceelnummer 616, te registeren in het gemeentelijk erfgoedregister.

Motivering

Uit de opgestelde redengevende omschrijving blijkt dat Kammerbergweg 20 te Langenboom voldoende monumentale waarden bezit om aan te wijzen als gemeentelijk monument. De voormalige boerderij Groot Kammerberg inclusief schuur heeft een zeer hoge

cultuurhistorische waarde, ten eerste vanwege de lange en bijzondere geschiedenis van de

huisplaats en de op een zandrug ontstane nederzetting Kammerberg, die als onderdeel

van het landgoed Tongelaar terug reikt tot in de middeleeuwen. Het terrein bezit derhalve

ook een hoge archeologische waarde vanwege de nog aanwezige sporen van de

voorgangers van de huidige boerderij. De huidige boerderij herinnert met zijn jaartalankers

(wederopbouw in 1941) tevens als fysieke herinnering aan de krijgshandelingen die hier in

de meidagen van 1940 rond de Peel-Raamstelling plaats vonden. Tenslotte herinnert de

boerderij aan de activiteiten van de familie Bens, die met hun fokpaarden een grote naam

opbouwden en waardoor de Kammerberg tot in de verre omtrek een bekende plek werd. Het pand heeft architectuurhistorische waarde als een bijzondere wederopbouwboerderij, die niet zoals gebruikelijk werd gerealiseerd volgens een standaardontwerp volgens de richtlijnen van het door de overheid in 1940 opgerichte Bureau Wederopbouw Boerderijen (en van Districtsbureau Mill) dat ontwikkeld was met behulp van een in Mill en omgeving voorkomend boerderijtype (variatie op een langgevel), maar juist een meer op de verwoeste boerderij gebaseerde herbouw is geworden. Het resultaat was een grote kortgevel in detaillering verwijzend naar 18de-eeuwse voorbeelden, met een aan de achterzijde er haaks op gebouwde varkensstal. Wel werd zoals gebruikelijk werd bij de wederopbouwboerderijen, ook hier aandacht besteed aan moderne bedrijfsvoering, hygiëne en brandveiligheid, door toepassing van moderne stallen met centrale voergangen en mestgangen met groepen en een stenen zoldervloer, hier niet met holle bouwsteen, maar met de toen net op de markt gekomen Norma betonvloer met betonnen balken, deels op stalen kolommen. Vanwege deze bijzondere constructie is tevens sprake van bouwhistorische waarde. Binnen het oeuvre van de in de regio destijds vermaarde architect Frits Schütz, die in het Interbellum en kort na de oorlog vooral bekendheid verwierf met zijn traditionalistische ontwerpen voor kerken, raadhuizen, kantoren en woningen neemt deze boerderij een bijzondere plaats in.

De boerderij inclusief schuur heeft hoge situationele waarde vanwege haar vrijstaande beeldbepalende ligging met haar markante hoofdvorm en uitstraling op een hoge bij een bocht van de Kammerbergweg Haverstraat en de Zeelandsedijk. Samen met de schuur aan de overzijde en de ernaast gelegen boerderij Kammerbergweg 22-24 (voormalige Klein Kammerberg) vormt de boerderij een historisch ensemble.

Het pand is in hoofdvorm goed bewaard gebleven. Ondanks de vernieuwing van een deel van de gevelopeningen van het woongedeelte, waarbij overigens wel het traditionele beeld met de roederamen

is behouden, is de voormalige boerderij vooral wat betreft het exterieur gaaf bewaard gebleven. Het is nog altijd een goed herkenbaar voorbeeld van een traditioneel opgezette wederopbouwboerderij.

Het ensemble heeft een redelijk hoge zeldzaamheidswaarde. Binnen het gebied rondom Mill komen weliswaar meerdere vroege in 1941 gebouwde wederopbouw-boerderijen voor, maar deze boerderij wijkt met zijn bijzondere opzet en uitmonstering daar sterk vanaf.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 7 januari 2025.

Burgemeester en wethouders voornoemd,

Johan Postma

Secretaris / algemeen directeur

Marieke Moorman

burgemeester